

**การศึกษาดูงานการแพทย์ทางเลือก
ณ ประเทศอินเดีย 24-30 กันยายน 2548
Indian Systems of Medicine and
Homeopathy (ISM&H)
The Department of Ayurveda, Yoga &
Naturopathy, Unani, Siddha &
Homeopathy Ministry of Health &
Family Welfare**

แพทย์ ธานีรัตน์ กานดา ปัจฉิมเกียรติ
วีรพงศ์ ชัยภาค มณฑกา วีระชัยสกุล

กรมอายุช (AYUSH) ก่อตั้งขึ้น 30 กว่าปีแล้ว โดยที่ก่อนหน้านี้จะมีการก่อตั้งกรมฯ
อย่างเป็นทางการก็มีการดำเนินงานด้านการแพทย์แผนอินเดีย และโฮมีโอพาธีในรูปแบบของ
คณะกรรมการชุดต่างๆ มานานร่วม 100 ปี และเพิ่งแยกออกมาจาก การแพทย์แผนตะวันตกใน
ปี 2001 โดยมีอำนาจในการบริหารงานเท่าเทียมกัน

การเดินทางไปศึกษาดูงานในครั้งนี้ คณะผู้แทนจากประเทศไทย ซึ่งประกอบด้วยตัวแทน
ของกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก จากกองการแพทย์ทางเลือก ดังนี้ ได้มี
โอกาสเข้าพบบุคคลสำคัญต่าง ๆ เช่น Senior Minister; Dr.Anbumani Ramadoss เป็นรัฐมนตรีที่
เป็นตัวแทนจากสภาากลางของประเทศ, Junior Minister; Ms.Panabaka Lakshmi เป็นรัฐมนตรี
ประจำแคว้น รวมทั้งปลัดกระทรวงฯ, Secretary of AYUSH; Ms.Uma Pillai และผู้ที่รับหน้าที่ใน
การดูแลต้อนรับคณะผู้แทนจากประเทศไทย คือ Director of AYUSH; Mr.Bala Prasad โดยมี
coordinator 2 คน คือ Dr.G.K.Swamy; Asistant Director จาก Central Council for Research
in Ayurveda & Siddha (CCRAS) และ Dr.A.Raghu; Research Officer จากกรมอายุช เป็น
ผู้ดูแลคณะอย่างใกล้ชิด

รายละเอียดของการศึกษาดูงาน มีดังนี้

1. งาน AROGYA 2005 (23rd - 27th September, 2005)

ภาพชุดที่ 1 พิธีเปิดงาน AROGYA 2005 ผู้ชายคนกลางในภาพ คือ รัฐมนตรีสาธารณสุข Dr.Anbumani Ramadoss เป็นประธาน

ภาพชุดที่ 2 บรรยากาศในงาน AROGYA 2005 แสดงส่วนการจัดบูธภาครัฐ

ภาพชุดที่ 3 การนำเสนอการดำเนินงานของกรมพัฒนา ในงาน AROGYA 2005

งาน อโรงยา (AROGYA) จะมีประจำทุกปี ปีละ 1 ครั้ง โดยหมุนเวียนจัดไปตามเมืองต่างๆ ครั้งนี้เป็นการจัดงานครั้งที่ 5 ในงานมีการออกร้าน การแสดงนิทรรศการให้ความรู้ การนำเสนอผลงานวิชาการและผลงานวิจัย มีกิจกรรมแสดงเวทีกกลาง (ใน Hall) มีเวทีให้ข้อมูลความรู้แก่ภาครัฐกิจ และให้บริการปรึกษา/ตรวจโรคด้านการแพทย์แผนอินเดียนและโฮมีโอพาที

คณะเราได้มีโอกาสนำเสนอการดำเนินงานของกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก โดยมีแพทย์หญิงกานดา บัจจักกะภักดีเป็นตัวแทนในการนำเสนอด้วย

จากการศึกษาดูงานใน งาน AROGYA 2005 เรามีความเห็นตรงกันว่า แม้ภาพงานที่จัดออกมาจะดูไม่หรูหราหนักแต่เนื้อหาเต็มไปด้วยสาระที่อัดแน่น ผู้บริหารระดับสูงเช่น Dr.Ramadoss กล้ายืนยันถึงประสิทธิผลของการรักษาภายใต้ระบบ ISM&H ได้อย่างหนักแน่น ทั้งๆ ที่ท่านเป็นแพทย์แผนปัจจุบัน ISM&H ทำงานอย่างหนักและต่อเนื่องมานานกว่า 50 ปี ได้รับการยอมรับอย่างสูงจากประชาชนซึ่งเลือกใช้การแพทย์ในระบบ ISM&H สูงถึงร้อยละ 60 รัฐบาลก็ให้การสนับสนุนอย่างมาก จึงเปรียบเสมือนต้นไม้ที่แข็งแรงเป็นร่มโพธิ์ร่มไทรให้หน่ออ่อนๆทั้งหลายได้อาศัยและโตไปด้วยกันได้อีกด้วย

2. การศึกษาดูงานสถาบันด้านการแพทย์ทางเลือก

2.1 Tibetan Medical & Astrological Institute of H.H. the Dalai Lama

ภาพชุดที่ 4 เข้าชมพิพิธภัณฑ์การแพทย์แผนทิเบต และร่วมแลกเปลี่ยนความเห็นกับผู้อำนวยการสถาบันฯ

ศูนย์การแพทย์แผนทิเบตตั้งอยู่ที่เมืองธรรมศาลา ตอนเหนือของประเทศอินเดีย มีหลักสูตรการเรียนการสอนทั้งหมด 2 หลักสูตร คือ การแพทย์แผนทิเบตและโหราศาสตร์แบบทิเบต ใช้เวลาในการเรียนทั้งสิ้น 5 ปี ต่อหลักสูตร เป็นระดับปริญญาตรี โดยใช้ภาษาทิเบตเท่านั้น

การแพทย์แผนทิเบตเป็นศาสตร์ที่มีมาตั้งแต่อดีตอันยาวนาน และจัดเป็นองค์ความรู้ที่มีระบบชัดเจนและมีความสมบูรณ์ในตัวเองทั้งแนวคิดของชีวิต สุขภาพ ความเจ็บป่วย กระบวนการวิเคราะห์วินิจฉัยโรคและวิธีการรักษา ซึ่งตามนियามการแยกประเภทของความเจ็บป่วยแบบการแพทย์แผนทิเบตนั้น มีทั้งสิ้น 4 ประเภท (ประเภทละ 101 รูปแบบความเจ็บป่วย) คือ ความเจ็บป่วยซึ่งเป็นผลมาจากกรรมในชาติที่แล้ว ความเจ็บป่วยที่เป็นมานานแต่ไม่แสดงออกแต่มาแสดงออกเมื่อเป็นมากแล้ว ความเจ็บป่วยที่เนื่องมาจากจิตวิญญาณ (Spirit) และความเจ็บป่วยที่อยู่ในระดับกายภาพหรือพื้นผิว (Superficial) ซึ่งอาจเป็นผลมาจากพฤติกรรมและการบริโภคที่ไม่เหมาะสม เป็นต้น ศูนย์นี้ยังให้บริการแก่ชาวบ้านที่อยู่รอบๆ ด้วย โดยมีทั้งผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยใน (10เตียง) ในกรณีผู้ป่วยที่ยากจนก็จะให้บริการฟรี และยังมีโรงงานผลิตยาแผนทิเบตด้วย

2.2 RAJIV GANDHI GOVERNMENT POST GRADUATE AYURVEDIC COLLEGE, Paprola

ภาพชุดที่ 5 วิทยาลัยอายุรเวท Rajiv Gandhi นักศึกษา กำลังเรียน lab gross anatomy

เดิมเป็นวิทยาลัยการแพทย์แผนอายุรเวทของเอกชน เปิดตั้งแต่เดือนมีนาคม ค.ศ.1972 กระทั่งปัจจุบันกลายเป็นวิทยาลัยของรัฐบาล อยู่ในแคว้น HIMACHAL PRADESH

ขณะนี้วิทยาลัยมีอาจารย์ ทั้งสิ้น 50 คน มีทั้งหมด 14 ภาควิชา และมีเปิดสอนทั้งระดับปริญญาตรี และระดับหลังปริญญาตรี 3 สาขา คือ Kayachikitsa , Shalya Tantra & Shalakyia Tantra และมีโรงพยาบาลขนาด 100 เตียง ซึ่งมีศักยภาพในการผ่าตัดได้ด้วย และมีแพทย์เฉพาะทางด้านอายุรเวทที่มีความรู้เกี่ยวกับกระดูกทั้งแบบอายุรเวทอินเดีย และแบบแผนปัจจุบัน รวมทั้งมีแพทย์เฉพาะทางอายุรเวทด้านสตรีที่สามารถผ่าตัดคลอดให้กับผู้ป่วยได้ด้วย

โดยทั่วไป นักเรียนที่จะเข้ามาศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยได้ต้องสอบเหมือนสอบ Entrance บ้านเรา ซึ่งวิทยาลัยนี้เป็นวิทยาลัยที่มีคะแนนสูงอยู่ระดับต้น ๆ

3. การศึกษาดูงานในสถาบันวิจัย Indian Systems of Medicine and Homeopathy (ISM&H)

3.1 CENTRAL COUNCIL RESEARCH-CCRAS, CCRH, CCRUM AND CCRYN

ภาพชุดที่ 6 สภาการวิจัยกลางด้าน Indian Systems of Medicine and Homeopathy (ISM&H)

สภาการวิจัยกลางนี้มีหน้าที่ในการทำงานวิจัยด้าน ISM & H ตามนโยบายของรัฐ ซึ่งจะสอดคล้องกับสถานการณ์ของประเทศ เช่น ทำงานวิจัยเพื่อค้นหายาวิธีการรักษาโรคเท้าช้าง โรคต่างขา (Vitiligo) ไข้จับสัน ไข้สมองอักเสบ โรคเรื้อน สะเก็ดเงินหรือเรื้อนกวาง (Psoriasis) เป็นต้น

สภาการวิจัยกลางเป็นองค์กรอิสระที่ไม่ได้ขึ้นกับกรม AYUSH แต่จะนำเสนอข้อมูลและแนวทางให้กับกรม AYUSH เพื่อให้สามารถกำหนดนโยบายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.1.1 Central Council Research for Ayurveda and Siddha (CCRAS)

ภาพชุดที่ 7 เข้าพบสนทนากับผู้อำนวยการ CCRAS (ขวาสุด)

สิทธิประโยชน์ของการแพทย์พื้นบ้านที่นิยมใช้กันในทวีปนาดู พอนดิเชอร์ี กีราลา คานาทากะ และประเทศเพื่อนบ้านอย่าง ศรีลังกา มาเลเซีย และสิงคโปร์ เป็นศาสตร์ที่บางส่วนคล้ายกันกับอายุรเวท

เช่น การบำบัดที่คล้ายคลึงกับปัญจกรรม (Panchakarma) แต่ต่างกันที่สัทธาหมักมีการนำโลหะและแร่ธาตุมาใช้เป็นยา

งานวิจัยของ CCRAS มี 3 รูปแบบ คือ งานวิจัยด้านเอกสารและตำรา (Literary Research) งานวิจัยทางคลินิก (Clinical Research) และงานวิจัยสำรวจด้านยา (Drug Research Survey) โดยนำเอาตำราโบราณของอายุรเวทมาสังคายนาหาตำรับยาที่ใช้ทั้งหมดทั่วประเทศ และจึงนำเอาผลสรุปมาเรียงลำดับและวางแผนวิจัย ขณะเดียวกันก็มีการคิดค้นยาตำรับใหม่ๆ ด้วย เมื่อผ่านการทำงานวิจัยเรียบร้อยแล้วก็จะจดสิทธิบัตรเป็นลิขสิทธิ์ของประเทศ รวมทั้งมีการให้ทุนและร่วมมือกับภาคเอกชนในการวิจัยสมุนไพรด้วย

3.1.2 Central Council Research for Homeopathy (CCRH)

ภาพชุดที่ 8 เข้าพบผู้อำนวยการ CCRH (ที่ 2 จากซ้าย) และผลงานที่ตีพิมพ์ของ CCRH

แม้ว่าโฮมีโอพาธีจะไม่ได้มีต้นกำเนิดในประเทศอินเดีย แต่ปรากฏว่ามีจำนวนนักบำบัดโฮมีโอพาธีมากเป็นอันดับ 2 รองจากนักบำบัดอายุรเวท จึงนับได้ว่าการบำบัดรูปแบบนี้ได้รับความนิยมค่อนข้างสูง Dr.John Martin Honigberger เป็นผู้นำศาสตร์นี้เข้ามาสู่ประเทศอินเดียในปี ค.ศ. 1839 ท่านได้รักษาราชชา Ranjit singh แห่งเมือง Patiala ซึ่งเป็นอัมพาตของเส้นเสียงให้หายขาดได้พระองค์จึงเป็นผู้อุปถัมภ์และสนับสนุนการแพทย์ระบบนี้อย่างเต็มที่Dr.Honigbergerเลยมีชื่อเสียงโด่งดังและศาสตร์นี้ก็ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางเรื่อยมา จนกระทั่งในปี 1937 รัฐบาลได้มีการแก้ไขกฎหมายและประกาศรับรองอย่างเป็นทางการ เพื่อให้การแพทย์ระบบนี้มีสถานภาพเทียบเท่ากับการแพทย์แผนปัจจุบัน

CCRH เป็นสถาบันการวิจัยแห่งแรกของ ISM & H เป็นการทำงานวิจัยตามรูปแบบโฮมีโอพาธีแผนดั้งเดิมซึ่งใช้ยาสมุนไพรชนิดเดียวเท่านั้น (Classical Homeopathy) รวมทั้งการพิสูจน์ยาตำรับใหม่ (Drug Proving) การวิจัยหามาตรฐานเพื่อการควบคุมคุณภาพ (Drug Standardization) ซึ่งยาในระบบนี้ไม่มีการจดสิทธิบัตร แม้ว่าจะเป็นตำรับที่ทำวิจัยขึ้นมาใหม่ก็ตาม

3.1.3 Central Council Research for Unani Medicine (CCRUM)

ภาพชุดที่ 9 พิพิธภัณฑการแพทย์แบบยูนาณี และเข้าพบผู้อำนวยการ CCRUM

การแพทย์แบบยูนาณีมีต้นกำเนิดในประเทศกรีก โดยมีแนวทางในการปฏิบัติตามคำสอนของ Hippocrates ต่อมา Galen นำมาวางรากฐานและสานต่อ การบำบัดในรูปแบบนี้นิยมใช้อย่างแพร่หลายในกลุ่มประเทศอาหรับ (ตะวันออกกลาง) จึงอาจกล่าวได้ว่า การแพทย์แบบยูนาณีเป็นการแพทย์พื้นบ้านของชาวอาหรับ และได้้นำการแพทย์ระบบนี้เข้าสู่อินเดียตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 13 แต่เพิ่งได้รับการยอมรับจากรัฐบาลอินเดียหลังจากที่เป็นอิสระจากประเทศอังกฤษ การพัฒนาเริ่มต้นขึ้นอย่างจริงจังตั้งแต่ปี ค.ศ.1979 มีการทำวิจัยทางคลินิกในหลายโรคที่น่าสนใจและพบว่าให้ผลการรักษาที่ดี เช่น โรคเท้าช้าง โรคต่างขา เป็นต้น

3.1.4 Central Council Research for Yoga and Naturopathy (CCRYN)

ภาพชุดที่ 10 เข้าพบและรับฟังการบรรยายจากผู้อำนวยการ CCRYN

นิยามของการแพทย์ในระบบนี้ คือ การใช้โยคะในการรักษาโรค และการใช้ธรรมชาติบำบัดในรูปแบบใดก็ได้ที่ไม่ใช่ยาไม่ว่าจะเป็นยาจากจากสารเคมีหรือยาจากธรรมชาติก็ตาม เช่น การกินอาหารสุขภาพ (อาหารจากธรรมชาติ) การอดอาหารล้างพิษ การพอกโคลน วารีบำบัด สีสบำบัด แม่เหล็กบำบัด ฯลฯ

การทำงานวิจัยของ CCRYN เน้นเป็นการทำงานวิจัยทางคลินิกคือ การนำเอาไปประยุกต์ใช้จริงในโรงพยาบาลกับผู้ป่วย และหาประสิทธิผลที่แท้จริงว่ามีหรือไม่ แคไหน ซึ่งก็มีงานวิจัยทางคลินิกหลายชิ้นที่สำเร็จไปแล้ว และกำลังจัดตั้งวิทยาลัยแพทย์ที่มีการเรียนการสอนด้านนี้โดยเฉพาะ

3.3 HERBAL GARDEN AND HERBARIUM, RESEARCH AND INSTITUTE IN ISM, JOGINDER NAGAR, HIMACHAL PRADESH

ภาพชุดที่ 11 Herbarium และ HERBAL GARDEN, RESEARCH AND INSTITUTE IN ISM,

ศูนย์วิจัยสวนสมุนไพรและเฮอรับาเรียม อยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของ National Medicinal Plant Board ทำหน้าที่ในการเพาะปลูกพืชที่ใช้เป็นยาในระบบ ISM และจัดทำมาตรฐานการแยกชนิดของต้นพืชแต่ละชนิด (ทำเฮอรับาเรียม)

4. การศึกษาดูงานด้านโรงงานผลิตยา

4.1 DABUR MANUFACTURING UNIT RESEARCH AND DEVELOPMENT CENTER

ภาพชุดที่ 12 Dabur Manufacturing Unit Research and Development Center

เป็นโรงงานเอกชนขนาดใหญ่อายุนับร้อยปี มีทั้งงานการผลิตและงานวิจัย ผลิตทั้งยาแผนปัจจุบัน (เฉพาะยาในกลุ่ม Oncology) และยาแผนอายุรเวท มีส่วนแบ่งการตลาดสูงถึงร้อยละ 70 ของทั้งประเทศ เราได้เยี่ยมชมส่วนงานวิจัย ซึ่งมี งานพัฒนางานควบคุมคุณภาพ (ตั้งแต่ระดับของวัตถุดิบ) งานเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ (Plant Biotechnology) งานวิจัยหลังผลิตภัณฑ์ออกสู่ตลาด (Post Marketing Research) งาน Analytical Research

4.2 AYURVEDIC PHARMACY, JOGINDER NAGAR

ภาพชุดที่ 13 เยี่ยมชมโรงงาน และพบผู้อำนวยการโรงงานผลิตยาอายุรเวท JOGINDER NAGAR

โรงงานนี้เป็นโรงงานการผลิตของรัฐประจำเมือง โจกินเดอ เป็นการผลิตยาเพื่อส่งให้กับโรงพยาบาลของรัฐ และร้านขายยาในโรงพยาบาล ซึ่งรูปแบบการผลิตยาก็คือเหมือนการผลิตยาสมุนไพรบ้านเรา มีรูปแบบผง เม็ด น้ำ ฯลฯ

4.3 TIBETAN MEDICINE PRODUCTION PLANT

โรงงานมีการผลิตยาแผนสมุนไพรแผนทิเบตซึ่งใช้ในคลินิกที่ให้บริการผู้ป่วย และเพื่อขาย ใช้เทคโนโลยีอย่างง่าย ๆ

ภาพชุดที่ 14 โรงงานผลิตยาแผนทิเบต

5. การศึกษาดูงานด้านโรงพยาบาลอายุรเวท

5.1 โรงพยาบาลอายุรเวทประจำอำเภอ 2 แห่ง ขนาด 10 เตียงและ 50 เตียง

ภาพชุดที่ 15 โรงพยาบาลอายุรเวทขนาด 10 เตียง

ภาพชุดที่ 16 กระบวนการทำปฏิกกรรม,ติโรธารา ในโรงพยาบาลอายุรเวทขนาด 50 เตียง

ทั้ง 2 โรงพยาบาลเป็นโรงพยาบาลอายุรเวทจริง ๆ คือ ไม่มีการใช้แม้กระทั่งน้ำเกลือใน หอพักผู้ป่วยใน จะเน้นที่การรักษาชั้นปฐมภูมิ และมีระบบส่งต่อไปยังโรงพยาบาลแผนปัจจุบัน

สิ่งที่น่าสนใจและแตกต่างจากการแพทย์แผนไทยอย่างเห็นได้ชัดคือ กระบวนการที่เรียกว่า panchakarma (Pancakarma) หรือปัญจกรรม-การกระทำ 5 อย่าง คือ

1. Vamana or Vaman ;(emesis therapy)
2. Virecana or Virechan ;(purgation therapy)
3. Anuvasana Basti or Vasti ;(oily enema therapy)
4. Asthapana or Niruha Basti(;(decoction enema therapy)
5. Siro-virecana or Nasya ;(nasal insufflation therapy)

โดยบางตำรารวม Anuvasana กับ Asthapana Basti อยู่ในข้อเดียวกัน และเพิ่ม Rakta-Moksana or Raktal-Moksha (blood letting) เป็นข้อที่ 5

นอกจากนี้ยังมีกระบวนการเสริมก่อน (Purva-Karma) และหลัง (Pascata-Karma) การทำ panchakarma เช่น การให้อาหารเฉพาะ การแช่ พอก อบ ประคบด้วยยา การใช้ยาสมุนไพรรูปน้ำมัน (Medicament oil) ประกอบการรักษา ไม่ว่าจะเป็นการหยอดน้ำมันยาที่หัวเป็นระยะเวลา 20 นาที (ศิโรธรรา-Sirodhara) การใช้น้ำมันยาหยอดบริเวณสะโพก (โดยไม่หวด) ซึ่งกระบวนการเหล่านี้เป็นกระบวนการเฉพาะในการรักษาแบบอายุรเวท

5.2 โรงพยาบาลวิทยาลัยอายุรเวท Rajiv Gandhi ขนาด 100 เตียง

ภาพชุดที่ 17 โรงพยาบาลวิทยาลัยอายุรเวท Rajiv Gandhi

เป็นโรงพยาบาลที่อยู่ภายใต้การบริหารของวิทยาลัยมีการให้บริการทั้งผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยใน มีแพทย์อายุรเวทเฉพาะทางทั้งทางเด็ก สูติ-นรีเวช กระจก และปัญจกรรม มีการตรวจแลป และมีห้องผ่าตัดขนาดเล็ก ผู้ป่วยนอกวันละประมาณ 300 - 400 คน

โรงพยาบาลแห่งนี้ได้นำเอาการแพทย์แบบอายุรเวท มาผสมผสานเข้ากับการแพทย์แผนปัจจุบันเรียบร้อยแล้ว เพราะส่วนคลินิกผู้ป่วยนอกมีแพทย์แผนปัจจุบันจำนวน 1 คน แพทย์อายุรเวทบางคนก็มีความรู้ทางด้านแผนปัจจุบันด้วย เช่น แพทย์อายุรเวทเฉพาะทางด้านสูติ-นรีเวชมีความรู้และความเชี่ยวชาญที่สามารถผ่าตัดคลอดได้ด้วย เป็นต้น

5.3 KOTTAKKAL ARYAVAIIDYASALA HOSPITAL AND RESEARCH

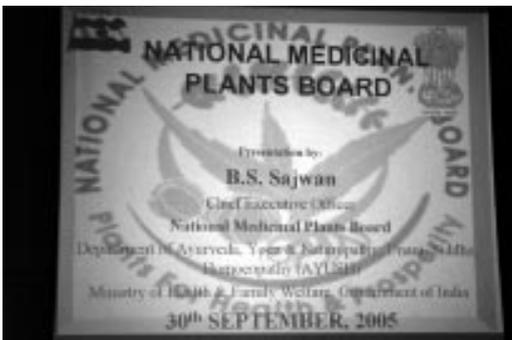

ภาพชุดที่ 18 โรงพยาบาล KOTTAKKAL ARYAVAIIDYASALA

เป็นโรงพยาบาลเอกชนที่มีศูนย์กลางของสถาบันอยู่ที่เมือง เกรลา (Kerala, ซึ่งอยู่ทางตอนใต้ของประเทศ) ส่วนที่ทางคณะไปเยี่ยมชมนี้เป็นสาขาที่อยู่ที่เมืองนิวเดลี

โรงพยาบาลเอกชนที่มีงานบริการ และยังเป็นศูนย์วิจัย อีกทั้งให้การอบรมระยะสั้นๆ แก่แพทย์ด้วย เช่น การอบรมเป็นเวลา 6 เดือนสำหรับหลักสูตรปริญญากรรม เป็นต้น และการมาเข้ารับบริการที่นี้อาจเป็นไปได้เพื่อการรักษา หรือเป็นการพักผ่อนของผู้ที่มาเข้า course ก็ได้ (ห้องพิเศษราคาอยู่ที่ประมาณ 20,000 รูปีต่อ course)

6. การศึกษาดูงาน ณ NATIONAL MEDICINAL PLANTS BOARD

ชุดภาพที่ 19 การนำเสนองานของ National Medicinal Plants Board

National Medicinal Plant Board ได้รับการแต่งตั้งอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน ปี 2000 โดยภาพรวมแล้ว คณะกรรมการชุดนี้เป็นคณะกรรมการกลาง (แห่งชาติ) ด้านพืชที่ใช้เป็นยา ซึ่งเป็นกรรมการที่มีอำนาจชี้ขาดทั้งแนวทางการทำงานวิจัย การวางแผนปลูกพืช การส่งออก การทำตลาด และการประชาสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศโดย เป็นการทำงานร่วมกันของหลายๆ กระทรวง ซึ่งการแต่งตั้งคณะกรรมการชุดนี้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาหนึ่งของรัฐบาลอินเดียในเรื่องของการจัดการพืชที่ใช้เป็นยา ซึ่งน่าจะเป็นแนวทางที่นำมาใช้กับบ้านเราได้

บรรณานุกรม

1. Central Council for Research in Ayurveda & Siddha, *Hand book of Domestic medicine and common Ayurvedic Remedies*. Second Edition. : Printing Section, Documentation and Publication Division, New Delhi, 1999.
2. กรมอายุรเวท, โยคะและแผนเชอโรพาที, ยูนาณี, สิทธาและโฮโมพาธี (อายุช). *ข้อมูลทั่วไปของอายุรเวท, โยคะและแผนเชอโรพาที, ยูนาณี, สิทธาและโฮโมพาธี (อายุช) ในอินเดีย*. Printed at Rakmo Press Pvt. Ltd., C-59, Okhla Industrial area Phase -1, New Delhi 110020.
3. [Http://goidirectory.nic.in/exe.htm](http://goidirectory.nic.in/exe.htm)
4. [Http://men-tsee-khang.org/institute/sm.htm](http://men-tsee-khang.org/institute/sm.htm)
5. [Http://men-tsee-khang.org/institute/sa.htm](http://men-tsee-khang.org/institute/sa.htm)
6. Himachal Pradesh University Shimla for Govt. of Himachal Pradesh Department of Indian System of Medicine and Homeopathy (Ayurveda), Prospectus for Entrance test for Post graduate degree in Ayurveda-Ayurveda Vachaspati-MD/MS (Session 2005-2006).
7. [Http://www.ccras.nic.in/publication/video.htm](http://www.ccras.nic.in/publication/video.htm)
8. [Http://www.chakrapaniayurveda.com/panchakarmamore.html](http://www.chakrapaniayurveda.com/panchakarmamore.html)